

KERKBLAD

Jaargang 28 - nummer 17
vrijdag 1 oktober 2021
editie Leeuwarden e.o.

G eandewei

Protestantse
Kerk

Het lijntje naar de kerk

Wegwaaien op de
hemelwind

De wûndere wrâld
fan de Waadsee

Geloofsgetuige
K.H. Miskotte

Column Gryt van der Galiën

'Misschien wisten zij alles al...'

Over een variërend en gezellig middagsgesprek tussen de eekhoorn en de mier vertelt Toon Tellegen. Samen maken de diertjes nieuwe herinneringen. De mier wil ze bewaren in een klein zwart doosje, bij alle andere. Voorzichtig pakt hij de herinnering aan een verjaardag. En zowaar... ze proeven wéér die lekkere taart. Dansen opniéuw op het feest van die prachtige dag en bergen dan de herinnering weer weg.

Een heerlijk verhaal voor in de slotviering van een groepsvakantieweek. Samen maak je in zo'n week immers veel nieuwe herinneringen. Toon Tellegen vertelt over zoete herinneringen, die niet mogen verkreukelen of verbleken in het doosje. Niet wegrollen of breken als je ze eruit haalt.

Bij de voorbereidingen voor mijn vakantieweek met ouderen, denk ik aan dat zwarte doosje. En weet ik dat er óók herinneringen boven zullen komen die je met liefde in de fik zou willen steken. Die je maar niet weg krijgt, die bitter zijn, gemeen. Want, wie hebben onze geliefde gasten verloren in de afgelopen anderhalf jaar, zonder afscheid te kunnen nemen? Wat heeft hun lange leven hen meer gebracht aan butsen en deuken? Wat nemen ze mee op vakantie aan zeurende of vlamme pijn? Liggen deze herinneringen onderin het doosje, of proberen ze zich almaar naar boven te wroeten, tussen dat wat zoet, geurig en warm is?

Een jongvolwassen studente vertelt me dat haar spreekbeurt op school moet gaan over een muziekherinnering. Niemand op school weet dat zij ooit heel ziek is geweest en dat één bepaald lied haar soms terugbrengt bij haar onmacht en langdurige therapie. Ze is minder angstig nu, godzijdank. Ik vind haar spreekbeurt moedig. Het zegt me dat langzaam maar zeker deze nare herinnering zal verbleken én hopelijk uiteen vallen. Dat ze nieuwe herinneringen zal maken, zoet als honing en dansend als op een feest.

En mochten naast zoete, ook bittere herinneringen toch nog boven komen, dan mogen ze gedeeld worden en samen gedragen. Ook tijdens onze vakantieweek. In de hoop dat ze zullen kreuken, verpulveren. Om weg te waaien op de hemelwind. En toch, alles gaat over maar niks is voorbij.

Gryt van der Galiën - Dorenbos uit Damwâld is gepensioneerd kerkelijk werker

Meditatie Zorg voor de schepping!

'De luister van de HEER moge eeuwig duren, laat de HEER zich verheugen in zijn werken.'
Psalm 104: 31 door dr. René de Reuver

Kerkleiders van drie wereldkerken deden onlangs een dringende oproep: red het klimaat! Bij deze oproep van de Anglicaanse aartsbischop Welby, Paus Franciscus en Patriarch Bartholomeus sluit de Protestantse kerk zich van harte aan. Het is 5 voor 12 als het gaat om ons klimaat. Het appel sluit nauw aan bij het recente ICCP-rapport.

Gods werk

De verontrustende rapporten en onderzoeken over het klimaat raken de kerk in het hart. De aarde en de kosmos zijn immers geen neutrale werkelijkheden. De Bijbel spreekt over schepping: het is Gods werk. Iedereen die onder de indruk raakt van de schoonheid van de aarde en het firmament kent de verwondering over dat alles. In de brief aan de Romeinen adresseert Paulus: 'de onzichtbaarheid van God wordt zichtbaar in Zijn werken.' Je proeft in al die schoonheid en grootsheid Gods werk. Het is een geschenk van God. Het is Zijn 'werkstuk'.

God verheugt zich in Zijn schepping, al vanaf het begin. Telkens weer constateert de Schepper in Genesis 1: 'En zie het was goed', tof, veelbelovend. Ook in de psalmen vind je die vreugde van God over Zijn schepping terug. 'Uw handtekening staat prachtig onder heel de wereld' luidt de verdichting van Psalm 8 in Psalmen voor nu. En Psalm 104 roept de zangers van dit lied op om zo met de schepping om te gaan dat God zich kan verheugen in Zijn werken.

Wat doen wij als wij de aarde uitputten, als de biodiversiteit in rap tempo afneemt, als we de aarde misbruiken in plaats van verzorgen en tot bloei brengen? 'We hebben veel meer genomen dan onze planeet kan verdragen', aldus de verklaring van de kerkleiders. Zij wijzen er tevens op dat dit heeft geleid tot toenemende ongelijkheid en onrecht.

Geschenk, geen recht

In Genesis 1 krijgt de mens de opdracht de aarde te bewaren en te bewerken. Die opdracht is ook een geschenk, geen recht. We

spelen een rol in de toekomst van deze aarde. Het hoort bij de kern van ons gelovig menszijn dat we eerbiedig en zorgvuldig omgaan met wat God ons toevertrouwt. De aarde is niet ons bezit dat we kunnen gebruiken zoals we willen. Wij mensen zijn niet de heer van de schepping.

Toch wordt deze zorg voor de aarde in de kerk soms weggezet als iets van hobbyisten. Deze aarde zal immers ooit vergaan, we kunnen ons beter richten op wat blijft en op ons eeuwig heil. Het oordeel voltrekt zich toch wel, zo is dan de gedachte.

Appelboom

Over Maarten Luther gaat het verhaal dat hij ooit schreef: 'Als ik zou weten dat morgen de wereld vergaat, plant ik vandaag nog een appelboom.' Daaruit spreekt een ander besef: zolang deze aarde bestaat ben ik geroepen om te doen wat ik kan, voor God, mijn naaste en Gods goede schepping.

Gelovigen worden geroepen om kleine en grote stappen te zetten in een levensstijl die past bij de eerbied voor de schepping, juist omdat zij de Heer van de schepping kennen. We verwachten een nieuwe aarde. Deze verwachting maakt ons niet onverschillig ten opzichte van de huidige aarde maar scherpt onze verantwoordelijkheid aan. Dat is waarom Luther, al was het op de laatste dag, met vreugde een appelboom zou planten.

Op de muren van een zaal in het landelijk dienstencentrum van onze kerk staat Micha 6:8 uitgeschreven: 'Er is jou, mens, gezegd wat goed is, je weet wat de HEER van je wil: niets anders dan recht te doen, trouw te betrachten en nederig de weg te gaan van je God.' Dit bijbelwoord is een voortdurende herinnering aan onze opdracht, ook ten opzichte van de schepping. Juist hierin komt het aan op onze toewijding en inzet voor het kunstwerk van Gods handen, voor Zijn schepping. Dat is niet kosteloos. Het is onze gezamenlijke prioriteit, nu en in de toekomst.

dr. René de Reuver is scriba van de generale synode van de Protestantse Kerk

Leesrooster

Week 40, 3 t/m 9 oktober

zondag	Johannes 8:1-11
maandag	Johannes 8:12-20
dinsdag	Johannes 8:21-36
woensdag	Johannes 8:37-47
donderdag	Johannes 8:48-59
vrijdag	Jesaja 28:1-13
zaterdag	Jesaja 28:14-22

Week 41, 10 t/m 16 oktober

zondag	Jesaja 28:23-29
maandag	Jesaja 29:1-8
dinsdag	Jesaja 29:9-16
woensdag	Jesaja 29:17-24
donderdag	Marcus 10:1-12
vrijdag	Marcus 10:13-22
zaterdag	Marcus 10:23-31

Kleine groepen in de kerk

'Deze groep is voor mij het lijntje naar de kerk'

Toen ik vijftien jaar oud was verhuisden wij vanuit Hilversum naar Burgum. Mijn vader werd daar dominee. Zondags ging ik trouw naar de kerk. Toch waren het niet de kerkdiensten die ik me uit die tijd herinner, maar de samenkomsten van de Gereformeerde Jeugd Vereniging (GJV). Elke zondag kwamen we als jongeren onder kerktijd bij elkaar om te praten, te discussiëren over geloof, leven en maatschappij. En op zondagavond luidden we het weekend uit bij iemand thuis. Het heeft me diepgaand gevormd. En ik heb er mijn vrouw leren kennen. Voor mij was de GJV het lijntje naar de kerk.

door ds. Peter Smilde

Nu ben ik dominee in Drachten. Een superleuke gemeente, maar ook een supergrijze gemeente. Daarom heb ik een paar jaar geleden een aantal jongeren (50-minners) uitgenodigd om samen een gesprekskring te vormen. Die is er ook gekomen, en wie schetst mijn verbazing? Iemand uit deze kring zei onlangs precies hetzelfde als wat ik vroeger zelf heb ervaren: 'Voor mij is deze groep het lijntje naar de kerk!'

Kleine geloofsgemeenschap

In dit artikel wil ik iets vertellen over de grote kansen die kleine kringen bieden. Zelf schrijf ik jaarlijks, samen met enkele collega's, gespreksmateriaal voor Gemeente Groei Groepen (GGG). Een GGG is een kleine groep van pakweg vijf tot twaalf mensen die maandelijks of tweewekelijks samenkomt, meestal bij iemand thuis, maar het kan ook in een café of in de kerk. Met de bedoeling je leven en je geloof te delen. Het is dus geen bijbelstudiegroep, ook al wordt er wel uit de Bijbel gelezen. Ook geen gebedsgroep, al wordt er wel gebeden. Geen actiegroep, al kunnen er wel activiteiten uit voortkomen.

Een GGG is in feite een kleine geloofsgemeenschap, een kerkje in de kerk, waarin je je leven en je geloof deelt. Dat is dus best persoonlijk, maar voor velen heel betekenisvol, want geloven hoeft geen eenzaam avontuur te zijn als je elkaar ontmoet.

Zes stappen

In elke groepssamenkomst zet je globaal zes stappen:

1. Het begint met ontmoeting. We maken een rondje: hoe gaat het met je? Soms wordt daarbij een ijsbreker gebruikt: een gekke of dwaze vraag om het ijs te breken. Zo leer je elkaar beter kennen en groeit de band. Ik merk dat er in onze gesprekskring contacten en vriendschappen ontstaan.
2. Met een gebed en/of lied nodigen we de Heer uit om aanwezig te zijn. Vaak steken we daarbij een kaars aan als teken zijn aanwezigheid.
3. Introductie op het thema. Elk programma heeft een thema, vaak afgeleid uit het bijbelgedeelte. Bijvoorbeeld over schuldgevoel of over je relatie met je ouders. We luisteren naar elkaar hoe iedereen over het thema denkt.
4. In gesprek met de Bijbel. Vervolgens lezen we samen het Bijbelgedeelte en bespreken dat aan de hand van vragen. Samen ontdek je veel meer dan in je eentje.
5. Bouwstenen voor de praktijk. Dan is er tijd voor stilte. We laten het gesprek even bezinken. Wat fluistert de Geest in je? Wat betekent

dit alles nu concreet voor mij?

6. Tenslotte sluiten we af met gebed. Soms hardop en voor elkaar.

Gouden formule

Het is een gouden formule, die 25 jaar geleden ontwikkeld is door de onlangs overleden ds. Hans Eschbach. Een huiskring of een GGG kan je helpen om te groeien in je geloof, maar ook in onderlinge vriendschap, én in gastvrijheid naar buiten toe. Dat laatste mag niet ontbreken. Kleine groepen keren zich vaak naar binnen – dat is de dood in de pot. Richt je nadrukkelijk naar buiten. Gun anderen om erbij te komen en laat je verrassen door nieuwe inbreng.

Toch is niet ds. Eschbach de uitvinder van de kleine groep, maar Jezus. Het eerste wat Jezus deed na zijn doop in de Jordaan was een kleine groep van twaalf leerlingen samenstel-

len. Die groep kneedde en vormde Hij tot een team dat uiteindelijk de wereld in trek - en de wereld veranderde.

Eigenlijk zou iedereen christen deel moeten nemen aan een kleine groep als aanvulling op de kerkdienst (grote groep) en het pastoraat (een op een). Natuurlijk zijn er mensen die er niet

aan moeten denken in een gespreksgroep te gaan. Ze doen liever iets met de handen, zijn liever actief bij de voedselbank, zingen in een koor, werken in de kerktuin of doen bestuurswerk. Maar ook daar kun je de principes van de GGG toepassen.

Meer hierover op de website van het Evangelisch Werkverband. www.ewv.nl
ds. Peter Smilde uit Drachten
is redactielid van Geandewe!

Hoe start ik een kleine kring?

Hoe start ik een Gemeente Groei Groep, een huiskring of een gesprekskring?

- 1 Zoek geïnteresseerden en roep ze samen.
- 2 Denk niet dat je een dominee of een bijbelgeleerde nodig hebt om leiding te geven aan de groep. Geschikt zijn mensen die de gave van de gastvrijheid hebben; er plezier in hebben met elkaar het avontuur van het geloof te ontdekken zonder alles precies te weten. Gebruik de gaven die er in de groep zijn en verdeel zo veel mogelijk de taken.
- 3 Er zijn gespreksboekjes om inhoudelijk koers te houden.
- 4 De GGG is geen losse groep, maar deel van de gemeente. Ga dus naar je kerkenraad om toestemming te vragen een GGG te starten. Leg uit wat het is en welk materiaal je wilt gebruiken.
- 5 Houd een informatieavond voor de gemeente of licht ze op een andere manier in. Want het is het allermooiste als er meerdere kleine groepen opstarten, dan kun je elkaar ook helpen.
- 6 Laat je begeleiden, bijvoorbeeld door je predikant. Zo houdt je elkaar scherp en kun je eventuele problemen tackelen en oplossingen vinden.
- 7 En last but not least: vouw je handen en laat je leiden door de inspiratie van de Heer.

Byldspraak - Willem Wilstra

Woestyn

De wûndere wrâld fan de Waadsee hat my it grutste part fan myn libben yn 'e besnijing.
Jierren lang mocht ik der op farre. En mei leechwetter haw ik op hiel wat drûchfallende platen omrûn.
Steefêst mealde my dan dat moaie fers yn 'e holle om: 'De dorre vlakten der woestijnen'.
En wrachtsjes wier, dizze simmer haw ik dat wer ûnderfûn, mar dochs yn in oare sitewaasje ...
De 'dorre vlakte' wie troch Gods hân omtsjoene yn in wier dúnlânskip mei sels begroeiing.
Der is net in masine oan te pas kaam!
Mei gefolch dat dy prachtige fûgels, de stirnsen, harren aaien útbriede koenen.
Op 'e foto it lânskip op It Rif, in hege sânplaat noardlik fan de Ingelsmanplaat.
Yn 'e fierte binne beide fjoertuorren op Skiermûntseach te sjen.
Dizze sânplaat wie yn 1970 noch in ûndjipe njonken it Fryske Seegat.
Sjoch wat der yn goed fyftich jier bard is.
Oan de oare kant wie de Ingelsmanplaat doedestiids folle heger,
mei lege dúntsjes en in begjin fan in lytse briedkoloanje.
No is it fûgelwachtershúske mei heechwetter net mei drûge fuotten benei te kommen. (foarside)

De dorre vlakte der woestijnen
zal zich verblijden eindeloos;
de zandzee zal herschapen schijnen,
want bloeien zal zij als een roos.
Van heil'ge vreugde zal zij beven,
doortinteld van een heerlijk leven,
dat nimmermeer verwelken zal.
Zij zal de wonderen des Heren
aanschouwen en zijn grootheid eren
met jubelend triomfgeschal.

Fryske Bibel Sympoasium oer lienwurden

De Stifting Fryske Bibeloersetting (SFBO) hat in sympoasium oer lienwurden op priemmen set foar freed 22 oktober, de middeis fan 13.00 oant 16.30 oere yn Tresoar yn Ljouwert. It sympoasium soe al earder hâlden wurde, mar troch de koroanamaatregels koe dat net. De stifting hopet dat der ein oktober gjin behinderjende maatregels mear jilde. Soe dat al sa wêze, dan kinne minsken fia streaming de gearkomste folgje.

De SFBO wol op it sympoasium mei oersetters, redaksje en oaren it begrip lienwurden ferkenne. Wat is eins in lienwurd? Is in lienwurd 'fout'? Wurd de 'kwaliteit' fan it Frysk bedrige troch lienwurden?

Om dizze fragen hinne lizze oare: de SFBO stribbet mei in nije bibeloersetting nei geef en linch Frysk. Wat is dat krekt? En hat dat ek wat te krijen mei Frysk as sprektaal en/of skriuwtaal? En kinne de meiwurkers oan dizze nije oersetting leare fan oare oersettingen?

Deifoarsitter fan it sympoasium is dr. Rolf Bremmer, emeritus-heelchleraar Fryske taal

en literatuer oan de Universiteit Leiden. Sprekkers binne ûnder oaren prof. dr. Nicoline van der Sijs oer 'lessen uit oudere Bijbelvertalingen' en dr. Lénard de Regt oer 'leenwoorden en de Bijbel in minderheidstalen.'

Opjefte

Koaroanamaatregels kinne liede ta it oars ynryochtsjen fan it sympoasium. Om dat goed regelje te kinnen is it wichtich dat de SFBO op 'e tiid wit hoefolle minsken komme wolle. Dêrom freget de stifting om opjefte - mei gauens - fia wfbo@ykfe.frl.

Nei in wurd fan wolkom fan foarsitter Lútsen Kooistra sprekke op it sympoasium **prof.dr. Nicoline van der Sijs (Radbouduniversiteit/Meertensinstituut): Doelgericht: maar welke doeltaal? Lessen uit oudere bijbelvertalingen - dr. Willem Wissner (RUG/Fryske Akademy): In nij Nederlânsk-Frysk wurdboek: om 'geef Frysk hinne' - Gerbrich de Jong MA (NHL Stenden): De nije Fryske Bibeloersetting: geef, mar linich - Nika Stefan MA (Fryske Akademy): 'Betizing' yn de sprek- en skriuwtaal: hoe 'ferwarrend' is it Frysk fan no? - dr. Lénard de Regt (VU/United Bible Societies): Leenwoorden en de Bijbel in minderheidstalen - prof.dr. Hans Van de Velde (Fryske Akademy/Universiteit Utrecht): 'Ik wie frjemd en jimme hawwe my net yn 'e hûs nommen'**

Inspiratiefestival 22, 23 en 24 oktober Geloof snuiven op Terschelling

Op 22, 23 en 24 oktober is Terschelling het podium van het derde Inspiratiefestival. De gezamenlijke kerken op het eiland, de Protestantse Kerk, de Protestantse Theologische Universiteit en de Raad van Kerken Nederland hopen er een landelijke oecumenische beweging mee op gang te brengen.

Het Inspiratiefestival is - in de woorden van de organisatie - een prachtig weekend om inspiratie op te doen voor de dagelijkse en religieuze praktijk, met (meezing) concerten, spirituele wandelingen over het strand en door de duinen, theater, vieringen in kerk en kroeg, lezingen, bibliodans en veel muziek en cultuur. Maar belangrijk is natuurlijk ook de ontmoeting, het genieten van Terschelling, het uitwaaien op het strand.

Iedereen die geïnteresseerd is in geloof, betrokken is bij een kerk of op zoek is naar inspiratie is van harte welkom om het derde inspiratiefestival mee te beleven.

Inspiratiereis

Het weekend is ook een ideale gelegenheid

voor iedereen die op zoek is naar vernieuwende inspiratie. Voor jongeren, studenten, gezinnen en ouderen. Voor wie geïnteresseerd is en voor wie actief is in de kerk als ambtsdrager, in het pastorale werk of betrokken is bij diaconale projecten. Voor mensen die graag een ander geluid willen laten horen of met anderen mensen nieuwe projecten opzetten. Of gewoon anderen willen ontmoeten om van te leren en ervaringen uit te wisselen.

Het Inspiratiefestival is de gelegenheid om als kerkenraad, commissie, team of als groep inspiratie op te doen. Om samen de eerste stap naar verandering te zetten. Een weekendvullend programma. Voor groepen is er een interessante groepskorting.

Meer informatie over en het inschrijvingsformulier staan op inspiratiefestival-terschelling.nl

Geloofsgetuige

Karel Heiko Miskotte

'In het tafelgebed werpen wij de suggestie van de gesloten samenhangen van natuur en arbeidsbedrijf van ons af en doorbreken we de staat van onze vernedering tot besefloze slobberwezens aan de trog van de maatschappij'

* 23 sept 1894, Utrecht - † 31 aug 1976, Voorst

Volgens de borden moeten we voor ons eten de boer bedanken. Miskotte leerde anders. Ik maakte kennis met zijn werk in zijn sterfjaar, via zijn kleine boekje 'De weg van het gebed'. Een grondige beschouwing over bidden, geen eenvoudige kost. Miskotte schreef indringend, overvloedig, eigenzinnig. Toch beklifden sommige gedachten. Zo vond hij dat je aan tafel met één keer bidden kon volstaan, want het is in de lijn van de Bijbel om dan God te zegenen om zijn gaven. Miskotte was hervormd predikant in Kortgene, Meppel, Haarlem en Amsterdam en tenslotte kerkelijk hoogleraar in Leiden. 'Een waaghals, een schaaldier, denkpalemoer, een parelhoen met een staart van woorden, een groot vreemd dier', dichtte Willem Barnard in bewondering. Al vroeg bestudeerde Miskotte joodse denkers. Hij vond de dialoog met het jodendom even noodzakelijk als de confrontatie met het Germaanse denken en de 'heiden' in onszelf. De Zwitserse theoloog Karl Barth had in hem een vurige aanhanger. En in die lijn sprak zijn deelname aan de naoorlogse 'Doorbraak' van de politieke tegenstelling tussen protestanten en sociaaldemocraten haast vanzelf. Zijn werk was doortrokken van solidariteit met de gesecculariseerde twintigste-eeuwse mens die God niet kan plaatsen in zijn moderne wereldbeeld, in de verschrikkingen van de geschiedenis en de harde eisen van de maatschappij. Hij erkende de verleiding van het 'rode' verzet om een betere wereld te scheppen, of de neiging van de 'natuurmens' om juist op te gaan in gevoelens van kosmische harmonie. Zo zag hij achter de moderne 'biddeeloosheid' nog wel andere motieven dan alleen die van de verwende consument. In de bezettingstijd werden Miskotte's leerhuizen in Amsterdam-Zuid druk bezocht. Een wonder dat hij niet is opgepakt wegens zijn voortdurende ideologische verzet tegen het nazisme. Beroemd werd zijn gebed bij de viering van de bevrijding in de Amsterdamse Nieuwe Kerk: 'Gods vijanden vergaan'. Ook was hij de grote motor achter de vervaardiging van de Psalmberijming van 1968 door vooraanstaande goede dichters. Leerlingen vormden de maatschappijkritische 'Amsterdamse school' voor Bijbelse theologie. Maar ook menige voorganger aan de rechterflank van de kerk was geboeid door Miskottes existentiële uitleg. Zo was hij een belangrijke verbindende factor binnen de Nederlandse Hervormde Kerk en later in het Samen-op-weg-proces. Harmen Jansen

Column Jannie Dijkstra

Zelfzuchtigheid

'Handel niet uit geldingsdrang of eigenwaan, maar acht in alle bescheidenheid de ander belangrijker dan uzelf. Heb niet alleen uw eigen belangen voor ogen, maar ook die van de ander.'

Filippenzen 2:3,4

Wat komt het vaak voor, zelfzuchtigheid. Alleen maar denken aan jezelf. In Zambia is het aan de orde van de dag wanneer je bij officiële kantoren komt om zaken te regelen. Ik wil echt niet iedereen over één kam scheren, maar een grote groep werkt op deze manier. Afgelopen week bleek dit weer eens, toen ik met iemand mee was voor een rijexamen. Al twee keer 'gezakt'. Ja, gezakt tussen haakjes omdat er een selecte groep examinatoren is die je net zo vaak laat zakken totdat je bereid bent om te betalen om alsnog je rijbewijs te 'halen'. Ook als je helemaal geen fouten maakt. Bizar en erg frustrerend aangezien wij als christenen de goede weg moeten en willen bewandelen.

Gelukkig deze keer geslaagd! Blij en opgelucht wachten we op het officiële document waar de manager een handtekening op moet zetten. Maar laat die nou net op een lange lunchpauze zijn en een uur voor sluitingstijd pas terugkomen! En dat is nog een geluk, want de dag ervoor hebben velen voor niets zitten wachten.

Het document wordt getekend en we worden naar een andere locatie gestuurd om te betalen en het kaartje op te halen. Daar aangekomen staat er niets in het systeem. We ontdekken dat de documenten nog gewoon op tafel liggen op de vorige locatie. En de persoon in kwestie heeft blijkbaar 'iets anders te doen'. Er blijken mensen te zijn die al een paar dagen wachten op een handtekening... En anderen wachten de hele dag al omdat hun naam niet eens in het systeem is ingevoerd. De manager werkt met willekeur en de administrateur blijkbaar ook. Geen enkel teken dat de ander belangrijker gevonden wordt.

Hoe anders gaat Jezus met mensen om! Zijn leven draaide niet om Hemzelf maar om anderen. En wat had Hij een geduld! Hoe ziet dat er in ons leven uit? Laten wij onszelf uitdagen om te leven zoals Hij? Wees dienstbaar, help anderen! We zijn gemaakt naar Gods beeld en gemaakt om te dienen! En om geduld te hebben! Volgende week dus maar weer naar het kantoor voor een nieuwe poging.

www.jannieinmission.com

'De Arme Kant' en Kleurrijk Fryslân Symposium over 'deugen'

De Arme Kant van Fryslân en Kleurrijk Fryslân houden op zaterdag 16 oktober het symposium 'De meeste mensen deugen (toch?)', van 10.00 tot 16.00 uur in De Schakel, Havingastate 7 in Leeuwarden. Deelname is gratis en voor een luch wordt gezorgd.

De titel van de bijeenkomst is ontleend aan die van het boek van Rutger Bregman: *De meeste mensen deugen*. Deze bestseller laat de lezer nadenken over zijn of haar visie op de mens: deugen mensen? Deze vraag is ook leidraad voor het symposium, met daaruit voortvloeiend vragen als: 'Hoe kun je vanuit verschillende religies en levensbeschouwingen denken over de ethiek van menselijke waardigheid?' - 'Hoe kunnen wij ons samen kritisch bezinnen op het handelen vanuit onze eigen geloofs- en levensbeschouwingen?' - 'Hoe geven wij samen blijk van deze visie bij diversiteit en armoede dichtbij?' Doel is om te leren van elkaar en op zoek te gaan naar gezamenlijke ervaringen en verbanden.

Tijdens het ochtendprogramma nemen de sprekers ds. Liesbet Geijlvoet, voorzitter van kleurrijk Fryslân en afgestudeerd in Religiestudies en Naima Zoundri, sociaal werker Armoede, de bezoekers bij de hand, 's middags gaan de deelnemers met elkaar in gesprek onder leiding van dagvoorzitter Louis Bakker. Iedereen die geïnteresseerd is in mensen en in menselijk gedrag is welkom. De organisatoren spreken daarbij van 'mensen die een bijdrage willen leveren aan het elkaar beter leren verstaan en begrijpen. Zij die daarmee een positieve bijdrage willen leveren aan een rechtvaardige wereld.' Te denken valt dan aan diaconieën, charitas, Emmaüs, medewerkers van kringloopwinkels en voedselbanken.

Aanmelden is noodzakelijk via info@armekantfryslan.nl

Confessionele Beweging en Ger. Bond Arnold Huijgen spreekt

Prof. dr. Arnold Huijgen van de Theologische Universiteit Apeldoorn spreekt op 6 oktober bij de Confessionele Beweging en de Gereformeerde Bond in Friesland. Hij is bekend van de boeken 'Lezen en laten lezen' en 'Maria: Icoon van genade'.

De gezamenlijke startbijeenkomst van beide organisaties wordt gehouden in zalencentrum De Rank bij de Kapelkerk, Berglaan 10 in Drachten en begint om 14.30 uur. Ook belangstellende niet-leden zijn van harte welkom, maar vanwege de coronaregels rond placering is aanmelding noodzakelijk. Dat kan bij ds. Jurrien Mol, jurrien.mol@gmail.com of (0512) 371 525. Arnold Huijgen is hoogleraar

systematische theologie aan de Theologische Universiteit Apeldoorn. Hij spreekt over de uitleg van de Bijbel waarover hij in 2019 zijn boek uitbracht: *Lezen en laten lezen: Gelovig omgaan met de Bijbel*.

Onlangs werd een nieuw boek gepubliceerd, waarin hij de vrucht van het vorige boek toepast en laat zien, namelijk *Maria: Icoon van genade*. Ook dit boek heeft inmiddels de nodige weerklank gekregen.

In de supermarkt... Gochem met lef en mazzel

In een supermarkt vraag ik een jonge medewerkers waar iets ligt. 'Ik ken u wel', zegt ze, 'de dominee die op school kwam toen ik in groep 8 zat. Bij de laatste godsdienstles daagde u ons uit joodse woorden te ontdekken die we best wel kennen.'

door ds. Corry Nicolay

We gaan die van oudsher joodse en dus Hebreeuwse woorden in de winkel samen bedenken. Zoals: gochem, gajes, bajes, lef, yat, mazzel, tov, adam, sjoel...

In de Nederlandse taal schrijven we gochem met 2 keer een o en denken we vooral aan slim zijn. Oorspronkelijk betekent 'gochem' dat je verstandig bent en bewust nadenkt over wat goed is en wat niet goed is. En dat kun je met 'lef' doen, waarbij het verstand en hart samen gaan. Het woord 'lef' betekent hart, in de betekenis van de plaats waar echte wijsheid woont, in je hart. Dan weet je als 'adam' (mens) vanuit 'lef', wat 'tov' (eerlijk en goed

voor jou en voor de ander) is om met je 'jat' (je hand, het handelen) te doen. Dan ontvang je 'mazzel' (het Goede/goede wat gelukkig maakt) in jouw leven en schenk je 'mazzel' aan andere mensen. En wil je niet als 'gajes' leven (een mens die slechte dingen zegt en doet) en kom je niet in de 'bajes' (de gevangenis). Over 'mazzel tov' (het geluk van het Goede/goede) kun je leren op 'sjoel' (school). We proberen net als toen in de klas, zinnen van de woorden te maken. Daarna brengt ze me naar wat ik zoek. We nemen afscheid en gaan weer ieder verder. Zij met haar werk en ik met de boodschappen.

Fries Leerhuis Olterterperkring Seizoenen in de herkansing

Het Fries Leerhuis Olterterperkring begint op 11 oktober met het cursusprogramma dat vorig seizoen als gevolg van corona niet door kon gaan. Alle bijeenkomsten zijn in De Buorskip, Vlaslaan 26 in Beetsterzwaag.

De cursussen die in het programmaboekje voor 2020-2021 stonden aangekondigd, worden komende winter alsnog aangeboden, uiteraard met aangepaste data. De organisatie benadrukt dat het voor iedereen die mee wil doen van belang is zich (opnieuw) aan te melden, de deelnemerslijst van vorig jaar vervalt dus. Aanmelden moet bij voorkeur via het formulier op www.oltterterperkring.nl.

Vier cursussen

Cursus A heet 'Hoeken en gaten van vrijheid' met lezingen van onder anderen prof.dr.

Maarten den Dulk en prof.dr Hans Achterhuis. Cursus B, Filosofen aan het Woord, richt zich op denkers als Nietzsche, Rowan Williams en Camus. In cursus C met inleider dr. Hans Schraevande worden vier boeken uit de Joodse literatuur besproken. De vierde cursus valt uiteen in een deel D1 (Kijken met een frisse blik naar Mozes met prof. dr. Marcel Poorthuis) en D2 ('Russische kunstenaars in hun sociale context' en 'Pyke Koch' door dr. Jan Henk Hamoen en drs. Marie Christine Walraven). Alle inhoudelijke informatie, data en cursuskosten zijn te vinden op www.oltterterperkring.nl.

Diversen

Lezing Holocaustdeskundie Tswi Herschel in De Herberg Dokkum

De Holocaust-deskundige Tswi Herschel uit Israël spreekt op donderdag 21 oktober in De Herberg in Dokkum (Harddravspark 1). De lezing begint om 19.30 uur (zaal open vanaf 19.00 uur). I.v.m. de huidige omstandigheden is reservering noodzakelijk via vriendenvan-israeldokkum@gmail.com. Herschel houdt in het Nederlands een lezing over 'Discriminatie, wat doet dat met mensen?' Hij is leraar Holocauststudies aan onder andere het internationale holocaustinstituut Yad Vashem.

Marlon Valk (saxofoon) en Harm Hoeve (orgel) in Damwâld

Saxofoniste Marlon Valk en organist Harm Hoeve komen op 16 oktober naar Protestanste Kerk De Ontmoeting in Damwâld voor een gezamenlijk concert. Vorig jaar kon de muziekcommissie van De Ontmoeting het jaarlijkse najaars-orgelconcert alleen via een livestream aanbieden, dit jaar kan er weer publiek komen. Aanmelden is wel noodzakelijk via www.pkndamwald.nl/concert. De combinatie saxofoon en orgel komt niet vaak voor, maar beide instrumenten blijken verrassend goed samen te klinken. Harm Hoeve is een landelijk bekende organist en dirigent, die graag direct communiceert met zijn luisteraars en ze wil enthousiasmeren voor het orgel. Marlon Valk is een jonge, bevlogen musicus met een grote liefde voor haar saxofoon. Ze treedt ermee op in orkesten en als soliste. Tijdens de coronapandemie kwam ze met Dichtbij Huis-kamerconcerten. Op 16 oktober brengen de twee een afwisselend programma met onder meer werken van Gordon Young, Händel en Mozart. Het concert begint om 19.30. De entree is gratis, na afloop is er een collecte. Het is ook thuis te volgen via pkndamwald.nl/live of Kabel Noord kanaal 956.

VOLGENDE KEER in de 21e eeuw

Wat is het vaak moeilijk om een contact netjes te verbreken

